

CONSTANTIN MĂCIUCĂ

directorul teatrelor
din Consiliul Culturii și Educației Socialiste
ne vorbește despre

STAGIUNEA 1972—1973

— Tovarășe Constantin Măciucă, în calitatea dumneavoastră de director al teatrelor din Consiliul Culturii și Educației Socialiste, vă rugăm să ne caracterizați coordonatele noii stagiuni. Prin ce se definește ea ?

— O mai mare exigență ideologică și artistică, un mai dezvoltat spirit al responsabilității profesionale, o exercitare energică a spiritului de inițiativă, manifestate de către toate teatrele, au creat premisele unei stagiuni de o factură superioară, al cărui repertoriu mărturisește o preocupare profundă pentru calitate, diversitate, inedit. În mod incontestabil, repertoriul stagiunii 1972—1973 oferă în actuala lui configurație certitudinea unei sensibile îmbunătățiri a activității, răspunzând mai complet și mai profund sarcinilor de educare politică și estetică a maselor.

— Cum răspund teatrele noastre efortului unanim spre autodepășire depus de oamenii muncii din țara noastră ? Fără îndoială, că raportate la armele ei specifice, bătălia teatrală răspunde înaltelor comandamente sociale !

— În cazul activității teatrale, cifrele transgresează uneori utilitatea strict statistică, revelându-se ca o pregnantă expresie a calității. Un asemenea indice de calitate, semnificativ al valorii și diversității repertoriului, mi se pare a fi numărul premierelor. Dacă

stagiunea trecută s-a caracterizat printr-o oarecare monotonie, atât în sectorul dramaturgiei naționale, cât și în cel al dramaturgiei universale, cea viitoare augurează o mai largă deschidere și varietate. Sînt prevăzute 299 de premiere (față de 254 în stagiunea trecută), 129 urmînd a se realiza cu piese românești, dintre care 86 de premiere cu piese contemporane. Ne manifestăm convingerea că pe parcursul stagiunii, pe măsura elaborării unor noi piese originale, numărul premierelor va crește sensibil. În domeniul dramaturgiei românești contemporane menționăm realizarea unui număr de 35 de premiere absolute, expresie elocventă a efflorescenței cunoscută de dramaturgia noastră, în ambianța emula-toare creată de Plenara C.C. al P.C.R. din noiembrie 1971. Se vor realiza 170 de premiere cu piese din dramaturgia universală, 98 dintre acestea aparținînd dramaturgiei contemporane. Acestea li se adaugă 352 de spectacole, dintre care 200 cu piese românești, înscrise în programul de reluări.

— Ne interesează în mod special obiectivul prim al oricărei noi stagiuni : prezența dramaturgiei românești !

— Principalul câștig al stagiunii viitoare îl constituie ascensiunea piesei românești în configurația repertoriului. Atît teatrele, dar mai ales Direcția teatrelor, printr-o atentă explorare a planurilor de creație ale dramaturgilor — preocupați să dea viață programului partidului, privind educarea politică-ideologică a maselor — au stimulat crearea unor piese în centrul cărora regăsim aspecte actuale ale activității de făurire a societății socialiste multilateral dezvoltate : *Cîntorul de contor* și *Un fluture pe lampă* de Paul Everac, *Puterea și Adevărul* de Titus Popovici, *Ospățul scafandrilor* de Ilie Păunescu, *O pasăre dintr-o altă zi* de D. R. Popescu, *Fata și caruselul* de Al. Voitin, *Scaunul* de Tömöry Peter, *Păr alb pentru zece diavoli* de Sergiu Fărcășan, *Femeia fericită* de Corneliu Leu, *În poșida misoghinilor* de I. Istrați, *Interludiu* și *Virsta zero* de Andi Andrieș, *Poteca trece printre stînci* de Corneliu Dragoman, *Trecere prin veranda verde* de G. Genoiu, *Dragostea noastră moare odată cu noi* de Th. Mănescu și Silvia Andreescu, *Valea risului* de Constantin Munteanu.

Trecutul de luptă al poporului pentru independență națională, pentru libertate socială este evocat în piesele *Coroană pentru Doja* de Aurel Gheorghe Ardeleanu, *Avram Iancu* de Pavel Belbu, *Culorile nemuririi* de Ștefan Tita, *Omul pămîntului* de Vasile Zdrenghea, *Vlad Țepeș în ianuarie* de Mircea Bradu. Lupta comuniștilor împotriva exploatarei burgheze, pentru instaurarea orînduirii socialiste și alungarea monarhiei este înfățișată în piesele *Buna noapte nechemată* de Alexandru Popescu, *Baronul* de Dan Adrian, *Numărătoarea copacilor* de Kocsis Istvan, *Casa care a fugit prin ușă* de Petru Vintilă, *Adio, Majestate* de Al. Voitin.

Comedia care supune unei critici intransigente moravuri și mentalități înapoiate, militînd pentru principiile eticii și echității socialiste este ilustrată prin lucrările : *Preșul* de Ion Băieșu, *Cunoștințe de concediu* de Riesz Peter, *Sîmbăta amăgirilor* de I. D. Sirbu, *O fată imposibilă* de Virgil Stoenescu.

Numărul acestora va fi îmbogățit cu piese aflate actualmente în etape avansate de definitivare, care vor putea sta la baza unor spectacole realizate în partea a doua a stagiunii. Așteptăm cu interes piesele la care lucrează Paul Anghel, Aurel Baranga, Mihael Davidoglu, Paul Cornel Chițic, Dorel Dorian, Romulus Guga, Hajdu Gyözö, Horia Lovinescu, Hans Kehrler, Mihnea Gheorghiu, Mehes Gyorgy, Al. Mirodan, Iosif Naghiu, Fănuș Neagu, D. Solomon, Szabo Lajos, Nicuță Tănase, Al. Voitin etc.

— Care va fi, pe afișe, locul marilor valori universale ?

— Secțiunea de dramaturgie universală a repertoriului — expresie a caracterului deschis al culturii noastre care încurajează schimbul de valori spirituale, în climatul unui dialog viu, delimitator — consemnează un cert progres față de anii precedenți. Acordînd și pe mai departe interesul convenit operelor marilor clasici, se înregistrează o mai mare receptivitate față de dramaturgia contemporană atît a țărilor socialiste, cât și a celor capitaliste. Sprijinind activitatea secretariatelor literare, Direcția teatrelor a întreprins o asiduă și comprehensivă investigare a dramaturgiei universale contemporane spre a îmbogăți paleta repertoriului cu piese semnate de cunoscuți dramaturgi străini. Spre deosebire de stagiunea precedentă cînd, în esență, repertoriul a fost construit pe un număr mai restrîns de piese, jucate pe scenele mai multor teatre, repertoriul stagiunii viitoare marchează o creștere sensibilă a numărului premierelor pe țară.

— Spre deosebire de alți ani, dramaturgia clasică se va bucura de o atenție sporită ?

— Dramaturgia clasică este reprezentată prin creațiile primordiale ale tuturor epocilor. Alături de clasicii antichității, Aristofan (*Păsările* și *Pacea*) și Sofocle (*Antigona*), figurează dramaturgi ca William Shakespeare (*Furtuna*, *Antoni* și *Cleopatra*, *Coriolan*,

A douăsprezecea noapte etc.), G. B. Shaw (*Discipolul diavolului, Cezar și Cleopatra*), R. Sheridan (*Școala birfelilor*), Schiller (*Don Carlos, Intrigă și iubire, Maria Stuart*), Lessing (*Nathan înțeleptul*), Molière (*Don Juan, Tartuffe* etc.), Ed. Rostand (*Cyrano de Bergerac*), Carlo Gothoni (*Sluga la doi stăpini, Hangița*), Br. Nușici (*O familie îndoliată*), Gabriela Zapolska (*Moralitatea doamnei Dulska*), Calderon de la Barca (*Alcadele din Zalamea*), Lope de Vega (*Ciinele grădinarului*), Csiky Gergely (*Paraziții*), Madach Imre (*Tragedia omului*), Moricz Zsigmond (*Chef boieresc*), Cehov (*Pescărușul, Platonov, Unchiul Vania, Livada cu vișini*), Gogol (*Revizorul*), Ostrovski (*Vinovații fără vină, Furtuna*), M. Gorki (*Micii burhezi, Vassa Jelesnova, Azilul de noapte* etc.)

Remarcăm în mod deosebit piesele din dramaturgia universală care vor fi prezentate publicului românesc pentru prima oară: *Tragedia fecioarei* de P. Baumont și S. Fletcher, *Negușătorul din Veneția* de W. Shakespeare, *Răpirea sabinelor* de Paul și Franz Schönthan, *Pasărea albastră* de Maurice Maeterlink, *Clavigo* și *Urfaust* de Goethe, *În amurg* de G. Hauptman, *Studentul călător* de Hans Sachs etc., *Improvizatia de la Versailles* de Molière, *Maria Tudor* de V. Hugo, *Comedia celui care a luat de nevastă o femeie mută* de Anatole France, *Un dușman al poporului, Stilpii societății* de H. Ibsen, *Casa femeilor* de Zofia Nalkovska, *Celestina* de Fernando de Rojas, *Doamna Foame* de Lope de Rueda, *Văduva Karnyo* de Csokonay Mihály, *Vinul* de Gardony Geza.

— Ce prezente puteți aminti din dramaturgia contemporană a țărilor socialiste?

— Din dramaturgia țărilor socialiste au fost selecționate lucrări de certă valoare artistică, oglindind preocupările de formare și educare a omului nou în condițiile specifice fiecărei țări. Într-o enumerare cu valoare strict ilustrativă, remarcăm piesele *Roșu și brun* de Ivan Radoev (R. P. Bulgară), *Vîrnîța* de Leonid Leonov, *Valentin și Valentina* de M. Rostin, Molière și *Zilele Turbinilor* de M. Bulgakov (U.R.S.S.), *Moartea guvernatorului* de Leon Kruczkovski (R. P. Polonă), *Joc de pisici* de Ūrkeny Istvan, (R.P.U), *O familie model* de H. Wendler (R. D. Germană) etc.

— Ce piese-pamflet, piese politice din dramaturgia occidentală contemporană se vor juca în viitoarele luni?

— Aceași preferință pentru lucrările inedite se descifrează și în opțiunile exprimate pentru dramaturgia contemporană a țărilor capitaliste. Alături de unele piese care s-au bucurat de o bună primire din partea publicului nostru, ca *Fiziicienii* sau *Vizita bătrînei doamne* de Fr. Dürrenmatt, *Vrăjitoarele din Salem*, *Moartea unui comis voiajor*, de Arthur Miller, *Pădurea împietrită* de R. Sherwood, *Tinerete, bat-o vina* de O'Neill, atenția a fost orientată spre lucrările nereprezentate în țara noastră în care sînt surprinse aspecte fundamentale ale lumii capitaliste contemporane, piese scrise de pe poziții progresiste, la un înalt nivel artistic, în formulele spectaculare inovatoare. Figurează în repertoriu dramaturgi ca Peter Weiss (*Hölderlin*), Dieter Forte (*Martin Luther și Thomas Müntzer sau introducerea contabilității*), A. Buerro Vallejo (*Somnul rașunii*), David Storey (*Antreprenorul*), Arthur Kopitt (*Indienii*). Ed. Albee (*Moartea lui Bessie Smith*), Peter Terson (*Zig-Zag*), Brian Friel (*Philadelphia, esti a mea!*), Armand Gatti (*A doua existență a lagărului de la Tattenberg*), John van Druten (*Sînt un aparat fotografic*), Joseph Heller (*Am bombardat New-Haven*) etc.

— Cum va reflecta stagiunea teatrală principalele evenimente sociale din țara noastră, care vor fi „capitolele“ ei principale?

— Stagiunea va fi dominată de două principale evenimente artistice:

Decada dramaturgiei originale, organizată în cinstea aniversării a 25 de ani de la proclamarea Republicii Populare Române, polarizează de pe acum eforturile tuturor colectivelor artistice care intenționează să se prezinte cu piese în premieră, unele teatre, într-o nobilă emulație, propunîndu-și să participe chiar cu două spectacole în premieră. În afară de faptul că această manifestare prilejuește o pregnantă exprimare a civismului colectivelor artistice, *Decada dramaturgiei originale* reprezintă un excelent mijloc de stimulare a inițiativei și profesionalismului, de valorificare superioară a potențialului interpretativ. Întrevedem o decadă prestigioasă, fiindcă în realizarea ei teatrele sînt decise să angajeze cei mai buni actori.

Decada dramaturgiei sovietice este preconizată pentru primăvara anului viitor, pendant la *Decada dramaturgiei românești* realizată în U.R.S.S. Cu acest prilej, pe scenele tuturor teatrelor noastre vor fi jucate piesele reprezentative din dramaturgia țării prietene. În cinstea importantului eveniment cultural și artistic, vor fi realizate 32 de premiere, publicul beneficiînd de alte 25 de spectacole înscrise în programul de reluări.

„Decadele“ organizate pe bază de reciprocitate, în spiritul constructiv al activizării schimburilor de valori artistice, constituie modalități eficiente pentru o mai bună cunoaștere reciprocă.

— Cum găsiți viitorul repertoriu — acum în curs de desăvârșire, față de cel al anului precedent ?

— Repertoriul stagiunii pe care o vom deschide în curînd are în mod cert o structură mai armonioasă decît cel al stagiunii precedente. Îl considerăm ca o etapă spre realizări superioare, posibile în momentul cînd ideea de „program“ va fi însușită de fiecare teatru. Improvizajă, spontaneitatea nu pot conduce la o activitate cursivă, coerentă ; numai perspectiva activității poate crea condiții propice pentru împliniri artistice majore, pentru conturarea unui profil distinct și valorificarea adecvată a potențialului artistic. Pe parcursul stagiunii va trebui să schițăm un program repertorial de perspectivă pentru fiecare teatru, în care să fie înscrise piesele din dramaturgia clasică sau contemporană consumînd cu preocupările și posibilitățile teatrului respectiv. Evident, operativ, acest program va trebui completat cu creațiile dramaturgice de ultimă oră.

Spre a veni în întîmpinarea preocupărilor de cristalizare a programului de perspectivă, Direcția teatrelor va elabora două lucrări de referință indispensabile : una privind „fondul de aur“ al dramaturgiei naționale, a doua despre marile valori ale dramaturgiei universale. Ambele lucrări vor fi alcătuite cu sprijinul unui larg cerc de colaboratori și supuse unei ample dezbateri publice.

— Care e pronosticul dumneavoastră — pornind de la repertoriu, cu privire la configurația noii stagiuni teatrale pe care cu emoție firească o salutăm ?

— Repertoriul nu constituie decît una din componentele care concură la succesul unei stagiuni. Depinde de activitatea colectivelor teatrale transformarea premiselor în certitudine. Există indicii că, în mai mare măsură decît în trecut, teatrele sînt animate de dorința unei puternice afirmări, se face simțit un generos spirit de competiție care, sînt convins, va fi sorgintea unor mari spectacole.

